

ВО ГРАДОТ НЕГУШ СЕ ОДРЖА ЗАЕДНИЧКА СРЕДБА НА УЧЕСНИЦИТЕ ВО ГРАЃАНСКАТА ВОЈНА

На 25 јуни годинава грчкиот град Негуш беше домаќин на средбата која по повод 60-годишнината од почнувањето на Граѓанската војна во Грција (1946-1949), се одржа во оваа наша соседна земја, а на која присуствуваа и околу педесеттина Македонци од Република Македонија. Меѓу нив имаше активни учесници во таа војна, нивни потомци и протерани Македонци. Поканата до Сојузот на здруженијата на Македонците од Егејскиот дел на Македонија за учество на оваа средба дошла од Здружението на политичките емигранти репатрирани во Грција, чие седиште е во Атина, а претседател е Глигорис Тофу. Во последно време нивната соработка сè повеќе добива во интензитет. Во тие рамки, покрај активноста околу не-

ско. Таму ноќевавме за да бидеме поблиску до Негуш. На 25 јуни пристигнавме на средбата во градот Негуш. Навистина оваа средба за нас беше голем настан. Но, голем настан беше и за организаторите, бидејќи прв пат им доаѓаат такви гости од Македонија. Беше и емотивно и многу интересно. За мене најсилен впечаток беше самиот пречек од нивна страна, интересот на организаторот за нас. По добредојдето од нивна страна сакавме и ние да се претставиме и да ги поздравиме. Тука домаќините беа претпазливи за тоа што ние ќе кажеме и на кој јазик. Меѓутоа, најдовме ед-

ГРЦИТЕ ЈА БА МИРКА ГИНОВ

■ Пишува:
Жаклина МИТЕВСКА

дамнешното подигнување на спомен-плочата на загиналите 1.200 партизани, при нападот на Лерин во 1949 година, е и официјалната покана прв пат да присуствуваат на соборот во Негуш.

"Со задоволство ја прифативме поканата, но со оглед на тоа што стануваше збор за прво наше учество на ваква средба, и од двете страни постоеше одредена претпазливост за нашето одење, за настапот... Но, на крајот на краиштата по неколкуте разговори со организаторот на средбата сепак заклучивме дека ние треба да одиме и отидовме со мален број луѓе, односно автобус од педесеттина активисти. Заминавме на 24 јуни кога всушност престојувавме во Сobot-

"Сите ние заедно сме се бореле за време на Грчко-турската војна, сите заедно учествувавме на албанскиот фронт кога се водеше војната меѓу Грција и Албанија, сите заедно се боревме против фашизмот за време на Втората светска војна, сите заедно учествувавме во Граѓанската војна на Грција од 1946 до 1949 година и сите заедно бевме протерани од Грција како губитници. Но, за жал, ние се вративме, а нашите другари останаа во земјите каде што сите заедно бевме прифатени. Интензивно бараме од грчката Влада и од Парламентот да ја коригира оваа грешка, да го укине Законот од 1982 година за да можат сите да се вратат во родните места и да ги уживаат сите права како граѓани на Република Грција", истакнал Глигорис Тофу на средбата во Негуш.

но решение кое се покажа многу успешно. Од наша страна настапи Евдокија Фотева-Вера. По моја слободна оценка на средбата имаше повеќе од 8.000 присутни, а таа зборуваше на грчки јазик. Зборуваше за работи за кои сите ја разбраа, бидејќи таа беше една од учесниците во Граѓанската војна во Грција, беше учесник на Демократската армија на Грција. Особено силен впечаток остави кога го потенцира прашањето на стрелањето, мацењето на хероината Мирка Гинова, а присутните знаеја за кого всушност станува збор. Кога најави дека присутните ќе ја слушнат песната за Мирка Гинова во исполнение на нашата популарна пејачка на народни песни Марија Димкова и тоа на македонски јазик, настана еуфорија во

бореле за време на Грчко-турската војна, сите заедно учествувавме на албанскиот фронт кога се водеше војната меѓу Грција и Албанија, сите заедно се боревме против фашизмот за време на Втората светска војна, сите заедно учествувавме во Граѓанската војна на Грција од 1946 до 1949 година и сите заедно бевме протерани од Грција како губитници. Но, за жал, ние се вративме, а нашите другари останаа во земјите каде сите заедно бевме прифатени. Не ми е јасно зошто тоа го направи грчката Влада. Ние имаме покренато акција и пред грчкиот Парламент и пред грчката Влада да се поправи оваа неправда и да се вратат сите граѓани на Грција, бидејќи и овие наши

носно настап на повеќе пејачи, играорни групи од цела Грција. На средбата присуствувале деца бегалци од Полска, Унгарија, Чешка, од Романија, учесници во Граѓанската војна, борци од Ташкент итн. Интересно било тоа што постојано пред микрофонот застанувале луѓе кои барале да се видат со други луѓе. Имало солзи радосници. Некои од нив по толку изминати години прв пат се виделе.

ПОПУШТААТ СТЕГИТЕ

За средбата во Негуш проговори и Стојан Димков, координатор на Сојузот на здруженијата на Македонците во Егејскиот дел на Македонија. "Оваа покана за нас значи

РААТ ПЕСНАТА ЗА А НА ГРЧКИ ЈАЗИК

Градот Негуш има околу 30.000 жители. Тоа е град кој импресионира со својата природна убавина и е познат по тоа што во текот на Граѓанската војна беше ослободен од партизаните од ДАГ. Веројатно тоа е поводот таму да се одржува оваа средба, како град на победата на ДАГ. Негуш бил чисто македонски град. Сега во него има доселеници - маџири итн. Но, луѓето живеат убав и богат живот. Тој е туристички планински град. Лоциран е на оддалеченост од 25 километри од Воден.

смила на прифаќање на песната. Ме изненади тоа што повеќето музичари кои учествуваа во програмата веднаш побараа да се преведе песната на грчки јазик. Потоа се 'ослободивме' од тремата и ние и домаќините. Се разви другарска емотивна средба", ги пренесува впечатоците од средбата генералниот секретар на Сојузот на здруженијата на Македонците од Егеј-

скиот дел на Македонија, Ѓорѓи Донеvски.

ЗАЕДНИЧКА БОРБА

Потсетувајќи се на средбата, Донеvски го потенцира настапот на Глигорис Тофу, кој повеќе од половината од својот говор му го посветил на проблемот на протераните Македонци.

"Сите ние заедно сме се

денешни гости, кои дојдоа во Грција, се нејзини граѓани и учествуваа на страната на Грција секогаш кога требаше. Не ми е јасно зошто ова се случува и затоа интензивно бараме од грчката Влада и од Парламентот да ја коригираат оваа грешка, да го укинат Законот од 1982 година за да можат сите да се вратат во родните места и да ги уживаат сите права како граѓани на Република Грција", изјавил Глигорис Тофу.

И другите говорници говореле во тој стил, при што изразиле задоволство од присуството на гостите од Македонија и ги поканиле идната година во уште поголем број да присуствуваат на оваа средба.

Донеvски објаснува и дека и во програмата имало културно-уметнички дел, од-

многу и ние сме презадоволни. Грците веќе ги напуштија стегите од пред 5-6 години, а ние очекуваме таквите средби во иднина да бидат почести. На самата средба имавме контакти со организаторите, со другите друштва, ги поканивме да бидат наши гости во Македонија, а тие поканите ги прифатија со задоволство. Нашиот автобус од педесеттина луѓе прво престојуваше во селото Пожарско, бевме во црквата 'Св. Злата Мегленска' во Соботско, каде што имаше литургија, панихида за борците, а потоа отидовме во Негуш. На средбата присуствуваа меѓу 7.000-8.000 луѓе од 15 градови, Атина, Солун, Костур, Воден, Лерин, од секаде. Таму за прв пат некои се видоа, се препознаа борците. Имаше повеќе од 200 фото-

Кога станува збор за тоа што досега имаат направено во борбата за остварување на човековите права на политичките бегалци од Егејскиот дел на Македонија, кои ги напуштија своите огништа за време на Граѓанската војна во Грција 1946 - 1949 година, Горѓи Доневиќ ги наведува следните активности:

"Минатата година прв пат успеавме да влеземе во македонското Собрание. Постојната анкетна комисија за заштита на слободите и правата на граѓанинот ја разгледа нашата претставка. Одржа тематска седница и донесе свои заклучоци, кои се упатени до Владата и до соодветните министерства од каде очекуваме нивно активирање во разрешувањето на нашиот проблем.

Американскиот Стејт департмент во својот извештај за минатата година зборува за одземеното државјанство на политичките бегалци на кои им е забранет влез во Грција. Се зборува за непризнавањето на македонското малцинство и за забранетиот македонски јазик.

ЕКРИ-Европската комисија за расизам и нетолеранција отворено ја критикува грчката политика на непризнавање на македонското малцинство во Грција. Апелира да се укинат законите од 1982 и од 1985 година, со кои им е забрането враќање во Грција на протераните Македонци, како и враќање на нивните имоти.

Комитетот за економски, социјални и културни права на Обединетите нации ја критикува Грција дека не ја ратификува Конвенцијата на Советот на Европа за заштита на националните малцинства во 1995 година и дека признава само муслиманско малцинство.

Комисијата за петиции при Европскиот парламент ја прифати петицијата поднесена од Виножито за признавање на македонското малцинство во Грција и за враќање на политичките бегалци од 1949 година.

Европскиот суд за човекови права во Стразбур пресуди во полза на Македонците во Грција и во Бугарија, што е сигнал дека овој Суд нема да толерира кршење на човековите права во земја-членка на Европската унија каква што е Грција. Во тој контекст и на политичките бегалци од 1949 година.

ОБСЕ на своето заседание во Варшава јасно ѝ стави на знаење на Грција дека е време да се коригира и да ги почитува сите права на своите граѓани, без разлика на која националност ѝ припаѓаат, како и неотуѓивите права на политичките бегалци.

КПГ, иако со големо задоцнување, преку својата парламентарна група го покренува прашањето околу решавањето на проблемот на политичките бегалци по националност Македонци. Односно се бара укинување на расистичките закони од 1982 и од 1985 година. Оваа партија покажува и други активности кои одат кон тоа да се укинат сите дискриминации во Грција.

Во Грција расте бројот на интелектуалците кои се изјаснуваат против политиката на грчката Влада, која ги дискриминира бегалците и македонското малцинство, како и против непризнавањето на Република Македонија под нејзиното уставно име.

Движењето за човекови права во Грција енергично се бори за враќање во своите огништа на политичките бегалци и за владеење со нивниот имот. Тоа особено може да се констатира од настапот на архимандритот Никодим Царкњас, на заседанието на ОБСЕ во Варшава минатата година.

Здруженијата на Македонците од Егејскиот дел на Македонија во источноевропските земји и во прекуокеанските земји упорно бараат преку своите влади и директно од Обединетите нации и од Европската унија решавање на нашите проблеми. Тие контактираат со личности кои се наоѓаат на високи функции и бараат од нив конкретно ангажирање".

графии од Граѓанската војна. За мене е доживување тоа што Грција прифаќа да има една таква соработка. Грција и Македонија мора да најдат нешто заедничко за Граѓанската војна, за прогонетите, за бегалците. Тоа го налагаат и ЕУ и Судот во Стразбур, ка-

ка да продолжи и да ги оствариме нашите права кои ни се одземени од Грција. За нас е охрабрување тоа што прв пат организаторот дозволи да се пее песната за Мирка Гинова. Песната беше поздравена од Грците, кои побараа да се преведе на

де имаме доставено многу жалби, доказни материјали и бараме тоа да се реши во полза на Македонците кои се прогонети. Имаме многу видувања со повеќе наши луѓе од Грција. Таму има голем број Македонци, но се пишани како Грци. Ние како Сојуз очекуваме многу од средбите. Чести гости сме во Егејска Македонија, одиме во Лерин, одиме во Костур, Воден, ќе одиме во Солун... Сакаме нашата соработ-

грчки јазик. Со помош на владите на Македонија и на Грција очекуваме да се реши проблемот во Егејска Македонија. Во нашата програма има многу работи и за имотите и за државјанства, за визите... Ако веќе одиме на тоа да имаме соработка, ние сакаме да имаме и грчко државјанство, поголеми права. Затоа се надеваме дека нашите институции и ЕУ ќе ги решат нашите барања, ќе најдат разбирање за нашите проблеми".